

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH

AN LÉANN GIÚDACH — ARDLEIBHÉAL

PÁIPÉAR SAMPLACH

IOMLÁN NA MARCANNNA: 400

CUID 1: 80 MARC & CUID 2: 320 MARC

AN tAM A CHEADAÍTEAR: 2 ½ UAIR

Treoracha d'Iarrthóirí

- Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo:
- Freagair sa fhreagarleabhar seo GACH ceist i GCUID 1 ar THEIDEAL A nó ar THEIDEAL B atá leagtha síos mar OBAIR THIONSCADAIL ar pháipéar samplach an Léinn Ghiúdaigh sa Teastas Sóisearach. Tá na ceisteanna ar THEIDEAL A agus ar THEIDEAL B ar cómharc.
- I GCUID 2 freagair GACH ceist i ROINN A agus TRÍ cinn de na ceisteanna i ROINN B sa fhreagarleabhar ar leithligh a tugadh duit. Tá gach ceist i GCUID 2 ar cómharc.
- Caithfidh tú an freagarleabhar comhlánaithe seo agus an freagarleabhar ar leithligh a tugadh duit a thabhairt ar ais d'fheitheoir an scrúdaithe.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

*Cuid
Marcanna*

1	A	Iomlán an Teidil (80)	
	B	Iomlán an Teidil (80)	
2	A	Ceisteanna (80)	
	B	Ceist 1 (80)	
		Ceist 2 (80)	
		Ceist 3 (80)	
		Ceist 4 (80)	
		Ceist 5 (80)	
IOMLÁN NA MARCANNNA			

1. Iomlán na n-imlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán na ceiste/gceisteanna dícheadaithe	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	

Nóta: Ní mór don marc ar líne 3 thusa a bheith mar an gcéanna leis an marc sa bhosca 'IOMLÁN NA MARCANNNA' thall.

CUID 1

OBAIR THIONSCADAIL

(80 Marc)

BA CHÓIR DUIT THART AR 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT NA GCEISTEANNA I GCUID 1.
CAITHFIDH TÚ **GACH** CEANN DE NA CEISTEANNA SEO A LEANAS A FHREAGAIRT AR **THEIDEAL A**
NÓ AR **THEIDEAL B** THÍOS.

TEIDEAL A

Iniúchadh ar gach a mbaineann le ceiliúradh na Cásca (Pesah) óna bunús,
mar a insítear sa Bhíobla Eabraise é, anuas go dtí an tstí a ndéantar í
a cheiliúradh i bpobal creidimh Giúdach sa lá atá atá inniu ann.

Ceisteanna:

- Bunaithe ar an iniúchadh atá déanta agat ar bhunús na Cásca (Pesah) déan cur síos ar gach ar tharla le linn chéadhbhéile na Cásca.

DON SCRÚDAITHEOIR
AMHÁIN

1	2
---	---

2. Bunaithe ar an iniúchadh atá déanta agat ar an gCáisc (Pesah) tabhair breac-chuntas ar gach a mbaineann le **dhá** ghnás a bhfuil baint acu le ceiliúradh bhéile na Cásca sa lá atá inniu ann.

i.

---

ii.

DON SCRÚDAITHEOIR AMHÁIN	
1	2

(20 marc)

THALL →

3. Is í an Cháisc (Pesah) an ceiliúradh is tábhachtaí i mbliain reiligiúnach na nGiúdach. Pléigh an fhianaise ar son an ráitis seo agus tagairt agat don iniúchadh a rinne tú ar gach a mbaineann le ceiliúradh na Cásca.

DON SCRÚDAITHEOIR AMHÁIN	
1	2

(20 marc)

Leathanach 4 de 12

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=	
---	---	--

4.

- CUMARSÁID
- FIOSRÚ/TAIGHDE
- MEASÚNÚ
- EAGRÚCHÁN
- MACHNAMH
- OBAIR NEAMHSPLEÁCH

Roghnaigh **trí** cinn de na scileanna thusa ar bhain tú úsáid astu agus an obair thionscadail ar siúl agat, agus tabhair breac-chuntas ar an gcaoi ar úsáid tú gach scil acu agus iniúchadh á dhéanamh agat ar a bhfuil i gceist leis an gCáisc (Pesah) a cheiliúradh sa lá atá inniu ann.

i.

D'úsáid mé an scil seo nuair a...

(SCIL)

---

ii.

D'úsáid mé an scil seo nuair a...

(SCIL)

---

iii.

D'úsáid mé an scil seo nuair a...

(SCIL)

(21 mharc)

DON SCRÚDAITHEOIR
AMHÁIN

1 2

NÓ
TEIDEAL B

**Scrúdú ar na gnásanna reiligiúnacha in ómós duine óg a bheith tagtha
in inmhe laistigh de phobal creidimh Giúdach.**

Ceisteanna:

1. a. Léigh liosta na n-ócaídí reiligiúnacha agus liosta na ndaoine Giúdacha thíos.

Meaitseáil **gach** ócaid reiligiúnach acu leis an duine Giúdach is mó a shamhlaítar léi.

● BAR MITZVAH

● BAT MITZVAH/CHAYIL

Daoine Giúdacha:

Ócaid Reiligiúnach:

Freagra: Buachaill Giúdach: _____

Cailín Giúdach: _____
(5 mharc)

- b. Bunaithe ar an obair thionscadail a rinne tú, déan cur síos ar **dhá** ghnás reiligiúnacha a bhaineann le ceann amháin de na hócáidí meaitseáilte thusa.

Ainm na hÓcáide: _____

i. _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____

ii. _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____

(14 mharc)

Leathanach 6 de 12

Don Scrúdaitheoir amháin

+		=
---	--	---

DON SCRÚDAITHEOIR
AMHÁIN

1	2
---	---

2. Bunaithe ar an scrúdú atá déanta agat ar na gnásanna reiligiúnacha in ómós duine a bheith tagtha in inmhe, déan cur síos ar **dhá** shampla a léiríonn an t-athrú a thagann ar ról buachalla *nó* cailín agus é/í ina b(h)all fásta de phobal creidimh Giúdach.

i.

---

ii.

(20 marc)

DON SCRÚDAITHEOIR AMHÁIN	
1	2

3. Is ócайдí fíor-thábhachtacha iad an Bar Mitzvah agus an Bat Mitzvah/Chayil i saol na nGiúdach.

Pléigh an fhianaise ar son an ráitis seo agus tagairt agat don scrúdú a rinne tú ar na gnásanna reiligiúnacha in ómós duine óg a bheith tagtha in inmhe laistigh de phobal creidimh Giúdach.

DON SCRÚDAITHEOIR AMHÁIN	
1	2

(20 marc)

Leathanach 8 de 12

Don Scrúdaitheoir amháin

[ ] + [ ] = [ ]

4.

- CUMARSÁID
- FIOSRÚ/TAIGHDE
- MEASÚNÚ
- EAGRÚCHÁN
- MACHNAMH
- OBAIR NEAMHSPLEÁCH

Roghnaigh **trí** cinn de na scileanna thusas ar bhain tú úsáid astu agus an obair thionscadail ar siúl agat, agus tabhair breac-chuntas ar an gcaoi ar úsáid tú gach scil acu agus scrúdú á dhéanamh agat ar na gnásanna reiligiúnacha in ómós duine óg a bheith ina bhalla fásta de phobal creidimh Giúdach.

DON SCRÚDAITHEOIR
AMHÁIN

1 2

i.

D'úsáid mé an scil seo nuair a ...

(SCIL)

---

ii.

D'úsáid mé an scil seo nuair a ...

(SCIL)

---

iii.

D'úsáid mé an scil seo nuair a ...

(SCIL)

(21 mharc)

THALL →

CUID 2

(320 Marc)

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO A LEANAS SA FHREAGARLEABHAR AR LEITHLIGH.

ROINN A

BA CHÓIR DUIT THART AR 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT NA gCEISTEANNA I ROINN A.

CEISTEANNA: POBAIL GHIÚDACHA NA HÉIREANN AGUS AN TEAGHLACH GIÚDACH

Freagair A agus B.

- A. Seo grianghraf de chófra sa chistin i dteaghlaach Giúdach.

Foinse: Curtha in oiriúint ó www.jhsrom.org

- a. Mínigh conas a léiríonn an grianghraf seo sampla **amháin** de chomhlíonadh Kashrut i dteaghlaach traidisiúnta Giúdach. (10 marc)
- b. Déan cur síos ar shampla **eile** inar féidir comhlíonadh Kashrut a fheiceáil laistigh de phobal creidimh Giúdach. (10 marc)
- c. Scrúdaigh an bunús sa Bhíobla Eabraise le haon **dá** dhlí Ghiúdacha a bhaineann le bia a bhfuil staidéar déanta agat orthu. (20 marc)

- B. Samhlaigh go bhfuil alt á scríobh agat d'irisleabhar scoile faoin gcaoi ar bunaíodh pobal Giúdach i gceann amháin de na háiteanna a leanas:

● BÉAL FEIRSTE   ● CORCAIGH   ● BAILE ÁTHA CLIATH   ● LUIMNEACH

Roghnaigh ceann **amháin** de na háiteanna ar an liosta thus agus tabhair breac-chuntas ar na pointí a bheadh agat maidir le gach ceann acu seo a leanas:

- i. Na cúiseanna ar bhunaigh Giúdaigh pobal san áit a roghnaíodh thus.
- ii. Dálaí maireachtála na nGiúdach a tháinig chun cónaithe den chéad uair san áit a roghnaíodh thus (40 marc)

ROINN B

BA CHÓIR DUIT THART AR 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT GACH CEANN DE NA CEISTEANNA I GCUID B.

CAITHFIDH TÚ FREAGRA A THABHAIRT AR **THRÍ** CHEIST AS NA CÚIG CHEIST I ROINN B THÍOS.

CEIST 1. CREIDIÚINTÍ AGUS TEAGASC MORÁLTA

Freagair A agus B.

- A. Scrúdaigh na slite ina mbíonn tionchar ag na Deich nAitheanta ar shaol na nGiúdach ó lá go lá.

(40 marc)

Foinse: Sue Chastain

- B. Rianaigh **dhá** shlí inar féidir tionchar na nDeich nAitheanta a aithint ar Fhógaírt Ceart Daonna na Náisiún Aontaithe. (40 marc)

CEIST 2. ÁITEANNA BEANNAITHE

Freagair A agus B.

- A. Déan cur síos ar an bhfeidhm a bhí ag an Bet Midrash ag Giúdaigh san Eoraip roimh an 20ú haois. (40 marc)
- B. Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi a spreagann an Bet Midrash staidéar fad saoil sa Ghiúdachas sa lá atá inniu ann. (40 marc)

CEIST 3. AN TUILELOSCADH (SHOAH)

Freagair A agus B.

- A. Tabhair breac-chuntas ar ar tharla le linn **dhá** shampla de phogramaí in aghaidh phobail Ghiúdacha sa 19ú déag. (40 marc)
- B. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bheart a rinne Stát na Danmhairge chun an pobal Giúdach a chosaint ó pholasaithe Naitsíocha le linn an Dara Cogadh Domhanda. (40 marc)

CEIST 4. SCRÍBHINNÍ AGUS TRÁCHTAIREACHTAÍ DIAGA

Freagair A agus B.

- A. Mínigh cén fáth a bhfuil an Mishnah ar cheann de na príomhthéacsanna sa Talmud. (40 marc)
- B. Déan cur síos ar **dhá** shampla a léiríonn an chaoi a n-úsáidtear an Talmud chun léirmhíniú a thabhairt ar an dlí reiligiúnach sa Ghiúdachas sa lá atá inniu ann. (40 marc)

CEIST 5.   AN EABHRAIS

Freagair A agus B.

A. Léigh na frásaí Eabhráise a leanas agus aistrigh **gach** ceann acu go Gaeilge.

a. **שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם**

b. **בְּרָא שָׂמַיִם וְאָرֶץ**

c. **לֹא־יְהִי לְكָם אֱלֹהִים אֶחָד, עַל־פָנָיו**

d. **וַיֹאמֶר אֱלֹהִים לְאַדְמָן, בְּנוּ-מִי אַתָּה הַגָּעָר;**

e. **וְשָׁלֹמָה—יִשְׁבֵּן עַל-כִסֵּא דָוד אָבִיו**

(50 marc)

B. Léigh an phaidir thíos agus freagair **gach** ceann de na ceisteanna a leanas:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

יְהוָה אֶחָד.

בָרוּךְ שְׁם כָבֹוד

מֶלֶכְתּוּ לְעוֹלָם וְעַד.

a. Cad is ainm don mhuintir a bhfuiltear ag labhairt leo i bhfocail tosaigh na paidre thus?

(10 marc)

b. Tabhair breac-chuntas i d'fhocail féin ar a ndeirtear mar gheall ar Iáivé/YHWH

sa phaidir seo. (20 marc)